

Právní nástupnictví

Navrhovatel obnovy řízení nemusí v žalobě ostatní účastníky řízení o obnově označit, a označí-li je, není tím soud vázán, neboť účastníky řízení o obnově řízení jsou účastníci řízení, o jehož obnovu se jedná, popřípadě jejich univerzální nebo singulární právní nástupci. Z toho pak též vyplývá, že nastanou-li v době po vyhlášení rozhodnutí, jímž skončilo původní řízení, popř. po jeho doručení (srov. § 154 odst. 1, § 168 a § 170 odst. 1 o. s. ř.), a před podáním žaloby na obnovu řízení takové právní skutečnosti, s nimiž právní předpisy (předpisy hmotného práva) spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti, o něž šlo v původním řízení, je účastníkem řízení o žalobě na obnovu řízení namísto původního účastníka jeho hmotněprávní nástupce (univerzální nebo singulární), a to bez dalšího, přímo ze zákona (srov. § 94 odst. 2 o. s. ř.), tedy též bez zřetele na to, zda jej navrhovatel obnovy řízení za účastníka označil či nikoliv, popřípadě zda označil někoho jiného. Hmotněprávní nástupnictví tu tak za stavu, kdy procesní předpisy neobsahují speciální řešení popsané situace, zakládá též procesní nástupnictví ve vztahu k řízení, o jehož obnovu se jedná.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 3076/2011, ze dne 26.9.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně Propagační podnik J., s. r. o., v likvidaci, se sídlem v J., proti žalovanému Ing. P. Š., zastoupenému Mgr. A. M., advokátkou, se sídlem v P., o žalobě na obnovu řízení podané žalovaným, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 27 C 580/2009, o dovolání žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. září 2010, č. j. 29 Co 88/2010-94, tak, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. září 2010, č. j. 29 Co 88/2010-94, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Městský soud v Praze v záhlaví označeným rozhodnutím potvrdil usnesení ze dne 21. ledna 2010, č. j. 27 C 580/2009-79, jímž Obvodní soud pro Prahu 4 zastavil řízení podle ustanovení § 104 odst. 1 věty první občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), neboť zjistil, že žalobce byl dnem 24. listopadu 2005 vymazán z obchodního rejstříku, a z toho dovedl, že žalobce uvedeného dne podle ustanovení § 20a odst. 2 občanského zákoníku zanikl a pokračování v řízení tedy brání neodstranitelný nedostatek podmínky řízení, spočívající v nedostatku způsobilosti být účastníkem řízení na straně žalobce.

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, odkazuje co do jeho přípustnosti na ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a co do důvodů na ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.

Dovolatel především namítl, že pohledávka, jež byla předmětem původního řízení, byla před zánikem žalobce postoupena Svazu českých a moravských spotřebních družstev, je vymáhána v exekučním řízení a on tak nemá jinou možnost domáhat se ochrany svých práv. Dále argumentoval na podporu svého přesvědčení, že žalobě na obnovu řízení mělo být jako důvodné vyhověno, a navrhl, aby napadené rozhodnutí odvolacího soudu, jakož i rozhodnutí soudu prvního stupně byla zrušena a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Po zjištění, že dovolání bylo podáno ve lhůtě stanovené v § 240 odst. 1 o. s. ř. oprávněnou osobou

(účastníkem řízení), zastoupenou advokátem, jímž bylo dovolání též sepsáno (§ 241 odst. 1, 4 o. s. ř.), Nejvyšší soud dovodil, že dovolání v této věci je oproti očekávání dovolatele přípustné podle ustanovení § 239 odst. 2 písm. a) o. s. ř., je tedy přípustné bez dalšího, neboť v tomto případě zákon požadavek zásadního právního významu napadeného rozhodnutí nestanoví.

Dovolání je též důvodné.

Podle ustanovení § 228 odst. 1, části věty před dvojtečkou, o. s. ř. žalobou na obnovu řízení účastník může napadnout pravomocný rozsudek nebo pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé.

Podle ustanovení § 232 odst. 1 o. s. ř. žaloba (na obnovu řízení nebo pro zmatečnost) musí vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu je napadá, důvod žaloby (důvod obnovy řízení nebo zmatečnosti), vylíčení skutečností, které svědčí o tom, že je žaloba podána včas, označení důkazů, jimiž má být důvodnost žaloby prokázána, jakož i to, čeho se ten, kdo podal žalobu, domáhá.

Podle ustanovení § 94 odst. 2 o. s. ř. účastníky řízení jsou také navrhovatel a ti, které zákon za účastníky označuje.

Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi vysvětlil, že z povahy obnovy řízení jako mimořádného opravného prostředku proti pravomocnému rozhodnutí soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu (srov. § 228 odst. 1 o. s. ř.) plyne, že návrh na obnovu řízení může podat jen účastník původního řízení, popřípadě jeho právní nástupce z důvodu univerzální nebo singulární sukcese, přičemž také ostatní účastníci řízení (ti, jež navrhovatel obnovy jako účastníky označí) nemohou být osobami odlišnými od účastníků řízení, o jehož obnovu jde, popřípadě jejich právních nástupců z důvodu univerzální nebo singulární sukcese (srov. např. rozhodnutí uveřejněná pod čísly 10/2000 a 43/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). V citovaném R 43/2004 pak Nejvyšší soud vyložil, že ustanovení § 228 odst. 2 o. s. ř. nevymezuje coby náležitost návrhu na obnovu řízení označení účastníků řízení, neboť to se podává z označení věci, o jejíž obnovu jde, a z toho, kdo takový návrh činí.

Lze tedy dovodit, že okruh účastníků řízení o žalobě na obnovu řízení je vymezen tzv. druhou definicí účastenství obsaženou v ustanovení § 94 odst. 2 o. s. ř. (srov. mutatis mutandis též usnesení ze dne 19. dubna 2007, sp. zn. 21 Cdo 1697/2006, in www.nsoud.cz, v němž Nejvyšší soud řešil otázku účastenství v řízení o žalobě pro zmatečnost). Zásadně tak platí (s výjimkou popsanou v R 43/2004), že navrhovatel obnovy řízení nemusí v žalobě ostatní účastníky řízení o obnově označit, a označí-li je, není tím soud vázán, neboť účastníky řízení o obnově řízení jsou účastníci řízení, o jehož obnovu se jedná, popřípadě jejich univerzální nebo singulární právní nástupci. Z toho pak též vyplývá, že nastanou-li v době po vyhlášení rozhodnutí, jímž skončilo původní řízení, popř. po jeho doručení (srov. § 154 odst. 1, § 168 a § 170 odst. 1 o. s. ř.), a před podáním žaloby na obnovu řízení takové právní skutečnosti, s nimiž právní předpisy (předpisy hmotného práva) spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti, o něž šlo v původním řízení, je účastníkem řízení o žalobě na obnovu řízení namísto původního účastníka jeho hmotněprávní nástupce (univerzální nebo singulární), a to bez dalšího, přímo ze zákona (srov. § 94 odst. 2 o. s. ř.), tedy též bez zřetele na to, zda jej navrhovatel obnovy řízení za účastníka označil či nikoliv, popřípadě zda označil někoho jiného. Hmotněprávní nástupnictví tu tak za stavu, kdy procesní předpisy neobsahují speciální řešení popsané situace, zakládá též procesní nástupnictví ve vztahu k řízení, o jehož obnovu se jedná.

Odvolací řízení o odvolání proti usnesení, jež není rozhodnutím ve věci samé, probíhá v režimu úplné apelace (srov. § 205a a § 211a o. s. ř. a contrario), odvolací soud tedy může (a je povinen) přihlídnout i k těm skutečnostem, které vyšly najevo až v odvolacím řízení. Jestliže tedy žalovaný v

odvolání proti usnesení soudu prvního stupně uplatnil tvrzení, že původní žalobce před svým zánikem postoupil pohledávku přisouzenou mu v původním řízení třetí osobě, bylo povinností odvolacího soudu se tímto tvrzením zabývat a v případě závěru, že nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují změnu v osobě věřitele (k této otázce srov. mutatis mutandis judikaturu Nejvyššího soudu vztahující se k předpokladům rozhodnutí podle § 107a o. s. ř.), jednat bez dalšího, aniž bylo třeba (a aniž by bylo lze) vydávat v tomto ohledu jakékoliv rozhodnutí, s příslušným postupníkem - singulárním právním nástupcem jako s účastníkem řízení na místě původního žalobce.

Jestliže odvolací soud založil napadené rozhodnutí pouze na zjištění, že právnická osoba, jež byla žalobcem v původním řízení, zanikla před podáním žaloby na obnovu řízení bez právního nástupce, aniž se zabýval tvrzením žalovaného - navrhovatele obnovy řízení, že je tu singulární právní nástupce původního žalobce, je jeho právní posouzení neúplné a tedy nesprávné.

Dovolací důvod stanovený v § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. byl tedy uplatněn právem.

Ostatními dovolacími námitkami, jejichž prostřednictvím dovolatel prosazuje své přesvědčení o důvodnosti žaloby na obnovu řízení, se Nejvyšší soud nezabýval; závěry, které odvolací soud neučinil, dovolacímu přezkumu podrobit nelze.

Protože napadené rozhodnutí odvolacího soudu není správné, Nejvyšší soud je, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), podle ustanovení § 243b odst. 2, části věty za středníkem, o. s. ř. zrušil a věc podle ustanovení § 243b odst. 3 věty první o. s. ř. vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)